Lausunto

16.5.2016

Viite: HE 59/2016 vp

Liikenne- ja viestintävaliokunta

LiV@eduskunta.fi

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista sekä valtion yhteisten tieto- ja viestintäteknisten palvelujen järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry. kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä hallituksen esityksestä laeiksi hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista sekä valtion yhteisten tieto- ja viestintäteknisten palvelujen järjestämisestä annetun lain muuttamisesta.

TIEKE pyrkii lausunnossaan esittämään näkökohtia sähköisten palvelujen käytön helpottamiseen ja palvelujen tuottamiseen, osin myös yksityisen ja julkisen sektorin väliseen työnjakoon, sekä niiden taloudellisiin vaikutuksiin liittyviin asioihin.

Taustaa

Työ- ja elinkeinoministeriön ICT2015 –työryhmän raportissa ehdotetun kansallisen palveluarkkitehtuurin tavoite organisaatiorajat ylittävän palveluarkkitehtuurin luomisesta, päällekkäisen työn välttämisestä ja asiakaspalvelun parantamisesta ja sen toteuttaminen hallitusohjelman päämäärien mukaisesti on kannatettava ja tervetullut.

Esityksen tavoitteista ja toteuttamisesta

Keskitetyllä palvelutuotannolla ja taloudellisella ohjauksella voidaan välttää eri hallinnonalojen päällekkäistä palvelutuotantoa saman sisältöisten tietovarantojen rinnakkaista ylläpitoa.

Keskitetyssä toimintamallissa on syytä varmistua siitä, että julkishallinto ei ryhdy tuottamaan ja tarjoamaan valtion järjestämisvastuun ulkopuolisia palveluita, joita yritykset tai kolmas sektori tuottavat tai voisivat tuottaa tehokkaammin ja joustavammin.

Taloudellisten vaikutusten arvioinnissa huomio kiinnittyy siihen että kustannukset ja määrärahasiirrot esitetään tuhansien eurojen tarkkuudella, mutta kustannus- ja tehostamissäästöt pohjautuvat pitkälti oletuksiin joitten toteutuminen riippuu suuresta joukosta osatekijöitä.

Siirtyminen kaikkien hallinnonalojen ja viranomaisten osalta yhdenmukaisiin sähköisiin prosesseihin tulee varmistaa, jotta tehostamisella olisi realistiset lähtökohdat. Kysymys ei ole pelkästään teknologisista ratkaisuista vaan yhtä paljon toimintaprosessien kehittämisestä ja yhdenmukaistamisesta. Mikäli näin ei tehdä saattaa digitaalinen prosessi muodostua kalliimmaksi ja jäykemmäksi kuin manuaalinen toimintatapa.

TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry
www.tieke.fi
Pieni Roobertinkatu 9, MOW
001300 HELSINKI
Puh. 09 4763 0400
Sähköposti: etunimi.sukunimi@tieke.fi

Lausunto

16.5.2016

Lisäksi siirtyminen digitaaliseen toimintamalliin ja sen tehokas hyödyntäminen edellyttävät julkishallinnon yhteisten sanastojen muodostamista ja jatkuvaa ylläpitoa. Ellei tähän panosteta riittävästi, niin tietosisällöt ja –rakenteet (metatiedot) eivät välttämättä ole yhteentoimivia. Tietoyhteiskunnan toimivuuden kannalta on tärkeää, että samat tietorakenteet ja sanastot ovat myös yksityisen sektorin hyväksymiä ja käyttämiä.

Ainakin siirtymän alkuvaiheessa joudutaan todennäköisesti ylläpitämään rinnakkaisia ”paperiprosesseja” joitten lisäkustannus saattaa olla merkittävä. Miten voidaan varmistaa että ”paperiprosessi” pystytään tehokkaasti eliminoimaan riittävä lyhyellä aikajänteellä.

Tukipalvelujen liittymäpintojen toteutus tulee mahdollisuuksien mukaan luoda sellaisiksi, että yksityisen sektorin liittyminen niihin sekä palvelujen tietosisällön hyödyntäminen ei muodostu kohtuuttoman kalliiksi yrityksille.

Avoimeksi yleisperusteluissa jää avoimeksi kysymys siitä mitä tapahtuu, jos seurattavat vaikuttavuustavoitteet eivät toteudu.

TIEKE näkee tarkoituksenmukaista koota hallinnon sähköisen asioinnin tukipalveluja ja palvelujen tuottamista koskevat säädökset mahdollisimman pitkälti yhteen lakiin.

Keskitetyllä palvelutuotannolla ja taloudellisella ohjauksella voidaan välttää eri hallinnonalojen päällekkäistä palvelutuotantoa ja toteuttaa ”yhden luukun” periaatetta, kun huomioidaan toimintamallien tehostaminen, yhdenmukaiset tietorakenteet ja rajapinnat.

Julkishallinnon palvelutietovarantojen toteutuksessa tulle olla vuorovaikutuksessa yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa, jotta näiden tarpeet tulisi huomioitua toteutuksessa ja liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntäminen voisi toteutua.

Kunnioittavasti

Jari Salo
asiantuntija
TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry